

Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center

P 2 6 1 A 1 0 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Petek, 29. maj 2026 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalično pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi konceptni list.

Odlomka z navodili za pisanje interpretacije sta na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z naličnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osnutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

[illegible]

1. Vodena interpretacija

Anže Voh Boštich: VSE ALI NIČ (odlomek)

ČRNA OVCA

Bil sem v srednji šoli, ne spomnim se več, kateri letnik. No, pa saj ni važno. Skratka, naša šola je bila precej neproblematična, v mirnem, urejenem okolišu. Potem so se nekateri dijaki pričeli družiti s precej sumljivo skupino starejših fantov. Mogoče so bile posredi tudi droge ali kaj takega, ne vem. Skratka, en dan pred šolo izbruhne pretep med temi starejšimi fanti in dijaki. Bilo je precej hudo, par zlomljenih ličnic, reber in izbitih zob. Najhuje je bilo, da je nekdo potegnil nož in nekoga zabodel. Saj tisti je potem preživel, ampak prišel je rešilec, policija in vse to. Skratka, prava katastrofa za šolo.

No, po tem incidentu se ravnatelj pod pritiskom staršev, seveda, odloči, da bi šola lahko zaposlila varnostnika. Ker je, kot kaže, želel to spremembo vpeljati na nek demokratičen način, je vsak razred zaprosil za mnenje. Razredi smo torej morali glasovati in razredničarke so nato ravnatelju predale odločitev posameznega razreda.

V našem razredu smo se pogovarjali o tem problemu. Bilo je pred razredno uro, ko učiteljice še ni bilo. Moji sošolci so bili vsi po vrsti odločno proti. *Varnostnik je katastrofa*, so govorili. *V resnici si nas želijo le imeti stalno na vrvi in pod kontrolo. Imeti nekoga, ki bo težil zunaj, ko si bo nekdo prižgal čik.* In tako dalje v tem smislu.

Jaz nisem bil čisto prepričan. Rekel sem jim: *Dajmo malo racionalno premisliti. Vsi vemo, kaj se je zgodilo zadnjič pred šolo. Ali gre res le za to, da bi nas radi nadzorovali?* Pa ne me narobe razumet, ne da bi bil jaz zdaj glavni navijač za varnostnike. Tudi sam sem kdaj prižgal kak džojnt za šolo in seveda nisem hotel, da tam okoli paradira nek varnostnik. No, ampak sošolci niso hoteli o kakršni koli debati niti slišati. Dobro, sem si rekel, bom pa podprl večino in bom tudi jaz proti.

No, potem pa pride v razred učiteljica. *Je kdo proti?* vpraša. Jaz takoj dvignem roko. A ko pogledam okoli sebe, sem edini. Ampak res, EDINI.

Takrat sem ponorel. *Kakšni hinavci*, sem se drl. *Prej ste bili vsi proti, jaz sem hotel o tem debatirati, zdaj ste se pa usrali in nobeden ne upa dvigniti roke. Pa ste me pustili izviseti, da sem zdaj jaz neka črna ovca.*

Ta moj črna ovca je med sošolci sprožil salve smeha. Prav zabavali so se ob moji jezi. Učiteljica pa ne. Zadrta se je name, v smislu, kaj se zdaj jaz edini ven mečem, če nima nihče drug nič proti varnostniku. Da sigurno iščem samo pozornost. Ampak to je resna stvar in tako naprej. Jaz pa sem mislil, da sanjam. Nisem mogel verjeti, kaj se mi je zgodilo.

(Vir: Anže Voh Boštich: Vse ali nič. Ljubljana: Cankarjeva založba, 2023. 140–142.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite problem v odlomku: Zakaj je novica o zaposlitvi varnostnika povzročila nesoglasje med dijaki? Kako se je na pogovor med sošolci pred razredno uro odzval pripovedovalec? Zakaj se je med uro razburil? Citirajte poved, ki izraža vzrok za njegovo razburjenje.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o ravnanju pripovedovalčevih sošolcev. Ob primeru iz življenja presodite, ali so mladi v javnosti pripravljeni zagovarjati svoje prepričanje.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost.

2. Samostojna interpretacija

Mateja Gomboc: GORICA (odlomek)

Tisto leto po poroki je bilo leto streznjenja.

Živela sva skupaj. Prej nisem vedela, kaj to pomeni. Ohranjala sem podobo iz časa, ko sva vsak dan šla na sprehod v Panovec in je Milan vedno imel čas zame. Čas spoznavanja je dal vzorec potrpežljivosti in sočutja, ki se je v vsakdanjem življenju umaknil preslišanim vprašanjem in hitrim odgovorom.

Iz šole sem se vračala nekaj ur pred njim. Zbrano sem pripravljala kosilo, popravljala začetniške napake, preizkušala nove jedi in pogledovala na uro, kdaj pride Milan. Iz službe na občini je domov prihajal največkrat razdražen. Raztreseno je pojedel, kar sem položila predenj. Nato se je dvignil od mize in si prižgal cigareto. Živčno je hodil po hodniku pred najinim stanovanjem, ker v njem ni bilo prostora, in kadi cigareto za cigareto.

Kaj je, Milan? sem tipala. Je v službi kaj narobe?

Zamahnil je z roko. Ah, nič. Saj ne bi razumela, če bi ti razlagal.

Prvič, drugič sem vprašala, tretjič ne več. Le to sem razumela, da v resnici ni nič narobe, le da Milan vidi več, ve več, razume več, vendar ne more reševati, česar ni v njegovem delovnem razponu. Tako kot zame se tudi za harmonij ni zanimal. Nobenih vprašanj več, ki so naju kot drobni šivi združevala in zavezovala. Skril se je v svojo tišino. Po večerji si je na mizi naredil prostor in nanjo postavil knjige, ki so čez dan ležale na tleh. Odprl je prvo knjigo in sklonil glavo nadnjo. Tudi sama sem sedla k mizi na drugo stran in se pripravljala na naslednji dan. Delal je zbrano, izpisoval si je v zvezek, si podčrtoval in brskal po knjigah. Skrivaj sem pogledovala, kako skrbno je imel urejene zapiske, s skoraj žensko pisavo, in bila ljubosumna na črke, ki jim je posvečal pozornosti.

Lahko noč, jaz grem, sem vedno vstala prva.

Lahko noč, bom prišel za tabo, je bilo njegovo običajno večerno slovo, ne da bi dvignil pogled iznad knjig. Obstala sem, da bi me videl na vratih. Če bi me pogledal, bi razumel moje oči

(Vir: Mateja Gomboc: Gorica. Dob pri Domžalah: Miš, 2024. 250–251.)

NAVODILA

Opredelite odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvine odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku in na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.

[illegible]

Prazna stran